

สมอป่า (พามพริ้ว)

BURSERACEAE

Canarium patentinervium Miq.

ไม้ต้นไม่ผลัดใบหรือผลัดใบช่วงสั้น สูงถึง 24 ม. ไม่มีพุ่มพอง เปลือก สีครีมถึงเทาออกชมพูอ่อนหรือน้ำตาลอมเทา เรียบ ถึงแตกเป็นแผ่นเล็กและเป็นเกล็ด มีช่องอากาศเล็ก เปลือกใน สีน้ำตาลแดง หรือเป็นชั้นสีแดงเข้มและสีครีม มีน้ำยางใส ใบ ยาว 15-37 ซม. ใบย่อย 2-4 คู่ รูปไข่ถึงใบหอกกลับแกมขอบขนาน กว้าง 2-7 ซม. ยาว 6-18 ซม. ปลายเรียวแหลมหรือแหลมสั้น โคนทู่หรือกลม มักเบี้ยว ขอบเรียบ ใบแก่คล้ายหนังบาง ค่อนข้างมันด้านบน เกลี้ยงทั้งสองด้าน ใบแห้งน้ำตาลอมแดง เส้นกลางใบเป็นร่อง ด้านบนขนเป็นสัน ด้านล่างเป็นร่องชัด เส้นใบ 5-15 คู่ ห่างกัน โค้งห่างจากขอบ เส้นใบย่อยอาจทั้งสองด้าน ก้านใบย่อยยาว 0.5-1.2 ซม. (ในบนยาวถึง 2.5 ซม.) หนาขึ้น เล็กน้อยที่ปลายทั้งสองด้าน ทุใบกลมหรือรูปไข่ ยาว 3-5(12) มม. ติดที่ซอกใบ เห็นชัดใน ยอดอ่อนร่วงเร็ว กิ่งเล็กเรียว (เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 ซม.) มีขนเล็กน้อยเมื่ออ่อน แล้วเกลี้ยง ดอก ขนาด 0.7-1 ซม. ออกเป็นช่อแตกแขนงที่ปลายกิ่ง อาจมีดอกเล็กๆ ที่ง่ามใบช่วงบน ดอกเพศผู้เป็นช่อแตกแขนงเปิด ยาว 12-20 ซม. มีขน กลีบเลี้ยงยาว 2.5-4 มม. เกสรเพศผู้ 6 อัน โคนเชื่อมกันเล็กน้อย จานฐานดอกกลมหรือรูปแจกัน มียอดคล้ายเกสรเพศเมียแหลมยาวประมาณ 2 มม. ดอกเพศเมีย เป็นช่อแน่นกว่า ยาว 2-10 ซม. มีขนละเอียด สีสนิมแน่น กลีบเลี้ยงยาวประมาณ 6 มม. เกสรเพศผู้ลดรูป เกสรเพศเมียเกลี้ยง ผล ออกเป็นช่อยาว 6-8 ซม. มีขน มีถึง 4 ผล ทรงรีถึงรูปไข่กลับ กว้าง 1.8-3 ซม. ยาว 3-6 ซม. เมื่อตัดขวาง กลมหรือค่อนข้างเป็นรูปสามเหลี่ยม เกลี้ยง มักมีน้ำตาล เมื่อตัดมีกลิ่นหอม กลีบเลี้ยงรูปกรวย กว้างหรือค่อนข้างแบน ยาว 0.8-1.2 ซม. ผนังผลชั้นในแข็งคล้ายหินเป็น 3 มุม ไม่ชัด ภายในมี 1-3 เมล็ด พบเป็นไม้ขึ้นร่อนในป่าดิบ สูง 300 ม. บางที พบในป่าพรุ จ. ชุมพร พังงา สตูล สงขลา

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมมอนด์ ไม้ป่าภาคใต้ พิมพ์ครั้งที่ 1 -กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2558. 768 หน้า : ภาพประกอบ
ภาพประกอบ : <https://www.flickr.com/photos/150148700@N05/47854894602/in/photostream/>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)